

pesni raznih pesnikov, ki so se v pesnih navduševali na Bledu. — Knjižico krasi 30 slik in še posebej šestero tiskanih na kromo-papirju. Trojno vrlino opazam na tej knjigi. Pisana je v zgodovinskem delu strogo na podlagi doslej raziskanih in dostopnih virov. Za ta del se je tudi — zdi se — pisatelj najbolj potrudil. Drugič preveva knjižico tisti blagodejni ton navdušenja za lepo naravo in za vse, kar je krasnega v prirodi, ki ga občudujemo nad onimi — dejal bi — nepokvarjenimi pisatelji, ki ob priliki brez hlimbe oduševljeno objemajo umetnost in naravo. Tretji znak zadovoljnosti nam podaje pisatelj s tem, da se je potrudil za lep, čist in gladek jezik, da se nam vsled tega knjižica še bolj prikupi. — Prodaja se v prodajalnici na otoku Blejskega jezera in v knjigozaložstvu izvod po 50 h.

Dr. A. K.

Prisega huronskega poglavarja. Povest iz starejših misijonske zgodovine kanadske. Spillmannove povesti XIV. zvezek. Iz nemščine poslovenil A. Kr. Založila „Katoliška bukvarna“ v Ljubljani. — Spillmannove povesti so izvrstno berilo za mladino. Tudi ta povest je „indijanka“, a ne v onem slabem zmyslu, ki smo ga navajeni. Vsebina je krščanska, ne razburja mladini samo domišljije, ampak ji daje tudi lepih misli.

Aljaževih mešanih in moških zborov sta izšla III. in IV. zvezek. — Gospod Jakob Aljaž s posebnim veseljem uglasbuje Gregorčičeve pesmi. Pri tem ima srečno roko, kajti marsikateri njegov zbor se je že prikupil in vedno na novo izhajajoči zvezki nam podajajo tudi vedno zopet lepih napevov, ki v resnici bogate našo glasbeno literaturo. Kako ljubek je mešani zbor „Ti veselo poj!“ in kako resen je „Psalm 118.“! Naši zbori, segajte po teh pesmih!

Pomladanski odmevi. Pesmi za sopran, alt, tenor in bas. I. zvezek. Uglasbil Janez Laharnar. Cena K1'50. V Ljubljani 1908. Založila „Katoliška bukvarna“. — Gospod Laharnar je začel izdajati zbirko zborov, ki obetajo lep donesek k repertoiru pevskih društev. Šestero pesem, ki jih donša prvi zvezek, je prav svežih in ljubeznivih.

Præludium et postludium super hymnum auctoris Josephi Haydn pro organo aut fortepiano quatuor manibus composuit Antonius Foerster. — Naš častitljivi, nedavno od Svetega očeta za svoje zasluge na polju cerkvene glasbe odlikovani skladatelj-prvak je izdal pred- in poigro k cesarski pesmi. Posebno zanimiva je poigra, ki ima ves napev v basu (pedalu). Krasna točka za spretnega organista!

To in ono.

Naše slike.

Nova tiskarna. Katoliško tiskovno društvo v Ljubljani je svojo prvo petindvajsetletnico zaključilo s tem, da je sezidalo vzorno novo tiskarno, kakršne daleč naokoli ni več najti. Vse pridobitve tehnike so tu združene na najbolj praktičen način. Tu je tudi odslej uredništvo „Dom in Sveta“, in pričujoča številka je prva, tiskana v novi tiskarni.

Profesor Vatroslav Jagić, ki je praznoval letos svojo sedemdesetletnico, je letos stopil v pokoj. Bil je naslednik Miklošičev na stolici slovanske filozofije dunajske univerze.

Kerub s plamenečim mečem na strani 387. pač sam govori, čigavo delo da je. To tehniko je pri nas tako mojstrsko obvladal samo eden — naš pokojni France Dobnikar. Med risbami v njegovi zapuščini smo našli tega keruba, ki kaže, dasi le skiciran, vso plastično moč mladega umetnika.

V krasnih kamniških planinah je pred nekaj tedni Slovensko planinsko društvo otvorilo Frischaufovo kočjo, in ob tej priložnosti prinaša tudi „Dom in Svet“ nekaj slik iz tega gorovja. Profesor Frischauf je zaslužil, da se ohrani njegovo ime za vse čase v naših planinah. Krivica, ki jo je moral pretrpeti zaradi svojega odkritega resnicoljubja v službi prave znanosti, je bila velika, in je nov dokaz, da ravno oni ne puste svobode znanosti, ki imajo svobodo znanosti vedno na jeziku. Kot profesor na univerzi, ki nacionalno omejenost in neustrpnost vesti proglašajo za svoje vodilo, se je upal resnico govoriti in biti pravičen Slovincem — zato je moral iti! Slovenci so pa hvaležni odličnemu učenjaku in planincu. Naj kočja v visokih planinah ohrani njegov spomin še poznim rodovom!

Majolična tasa, ki jo vidijo čitatelji na str. 405, je slikana po kompoziciji gosp. Petra Žmitka, ki si je izbral mitološko snov: Duhovi se klanjajo Svetovidu — solncu. Tasa je originalno, lično delo, sedaj last gosp. dekana Mihaela Terčka v Šmariji.

Grof Zeppelin, genialni zgraditelj zrakoplova, ki se da poljubno voditi po zraku, je prošli mesec dosegel svoj najvišji uspeh, pa ga je tudi takoj nato zadela največja nesreča. S svojim ogromnim zrakoplovom je potoval za stavo čez določene dežele in ga res vodil poljubno, tako da je danes vprašanje vodljivega zrakoplova v principu dejansko rešeno. Komaj je pa končal svojo pot, da si odpočije na lavorikah, se mu zrakoplov vname in zgori. Delo mnogoletnega truda in ogromnih denarnih žrtev je bilo v nekaj trenutkih pokončano. Zeppelin je pred kratkim dosegel že 70. leto, pa še neumorno izboljšuje svojo iznajdbo. Po celi Nemčiji nabirajo zanj ogromne vsote, da si sestavi nov zrakoplov.

Prošli mesec smo praznovali 30letnico, kar je zavihrala nad Sarajevom avstrijska zastava. Dne 22. julija 1878 so bili prvi Avstrijci prekoračili Savo in so zadeli na hud, oborožen odpor. V treh kolonah so prodirali, srednja od njih pod poveljstvom Filipovičevim je šla naravnost nad Sarajevo. Hotel je ravno na dan 18. avgusta vzeti Sarajevo — na rojstni dan cesarjev. A to se mu ni posrečilo, kajti utrujeni vojaki so opešali dne 17. avgusta po dolgi hoji in hudi vročini. Morali so en dan počivati, a dne 19. avgusta so naskočili sarajevске utrdbе v petih oddelkih. Opoldne je bila zmaga zagotovljena, in ob 5. uri popoldne je Filipovič s svojim stabom že bil v mestu. „Zmagal in vzel Sarajevo“ je brzojavil vojskovodja tisti dan cesarju. — V Bosni padlim vojakom so odkrili častniki letos spominsko ploščo v cerkvi sv. Petra v Ljubljani.

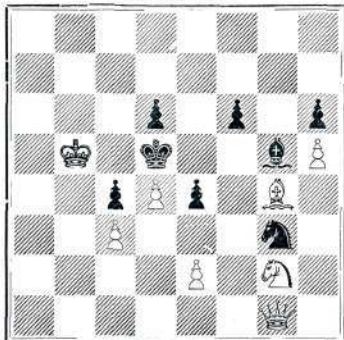
Ravno sedaj pa prihajajo iz Turčije novice, ki zanimajo ves svet, ker pričajo, da se začneja nova doba na vzhodu. Turški sultan se je vdal zahtevam mladoturkov in je dal ustavo. Na Turškem bodo torej imeli svoj parlament, in vse je radovedno, kake reforme bo vpeljal turški državni zbor. Sultan Abdul Hamid, ki se je prej vedno bal za svojo kožo in se skrival v Yildizkiosku, je sedaj postal naenkrat popularen. Ko se je peljal prvi petek po proglasitvi ustave k se-

lamliku v džamijo, ga je ljudstvo navdušeno pozdravljalo. Pa najmlajša ustavna država je že tudi poizkusila takoj prvih štirinajst dni usodo ustavnih institucij. Prvi ustavni veliki vezir Said-paša, ki je izpodrinil prejšnjega sultanovega ljubljenca Izzet-pašo, kateri je vzdrževal absolutistični in policijski zistem, je tudi padel in na njegovo mesto je stopil Kiamil-paša, ki ima nalogo, da izvede volitve in skliče turški parlament.

Šah.

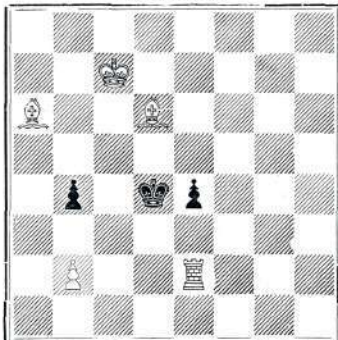
Prireja A. Uršič.

Naloga 345. V. Holst.
(Original.)

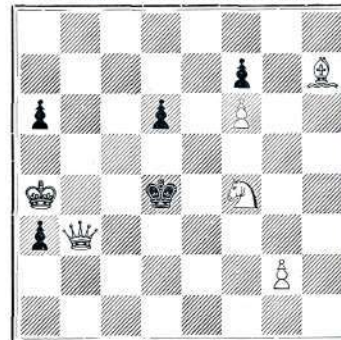
Mat v tretji potezi.

Naloga 346. A. Uršič.
(Original.)

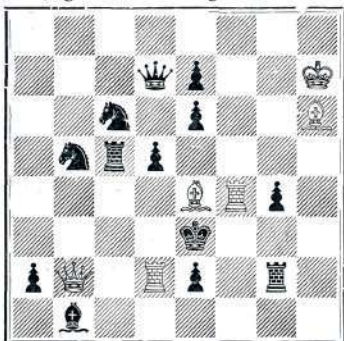
Mat v tretji potezi.

Naloga 347. A. Uršič.
Časopis česk. šachistu 1908.

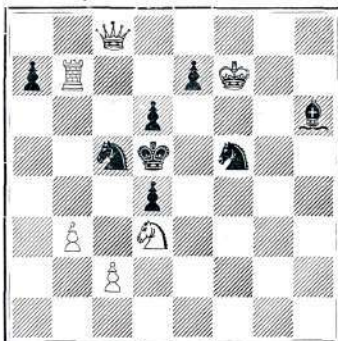
Mat v tretji potezi.

Naloga 348. Dr. E. Palkoska.
1. nagr. West. Daily merc. 1908.

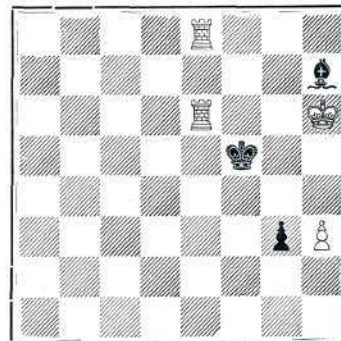

Mat v drugi potezi.

Naloga 349. Štepan Zimmermann.
Časopis česk. šachistu 1908.

Naloga 350. A van Elde.
D. Wochensach. 1908.

Mat v drugi potezi.

Rešitev nalog.

Nal. 336. 1. Dh1, Kxc5; 2. Db1, Kd5; 3. De1 itd. 1. — Kxe5; 2. Df1, Kd5; 3. Dc1 itd. — Nal. 337. 1. Dh3! Ld7; 2. Dxg4! itd.! Drugo lahko, ker preti 2. f4+. — Nal. 338. 1. Da7, Lxe5; 2. Kd7 itd.; 1 — Kxc6; 2. Lc4 itd.; 1 — Kxe6; 2. Dxe7 itd. — Nal. 339. 1. De4, Lg4! 2. Dd3! itd. — Naloga 340. 1. Lh7, Kd5; 2. Dg6! Ld4; 3. Lg8 mat! — Nal. 341. 1. Tf3 ♘; 2. D, S, T mat.

Ravno. V praškem mednarodnem turnirju je dobil naš slovenski mojster Vidmar tretjo nagrado. Vivant sequentes!

V Düsseldorfu je imel „Deutscher Schachbund“ svoj kongres. Prihodnji kongres bo v Hamburgu 1910. „Novoje Vremja“ razpisuje mednarodni turnir za dvo- in trizložke do 14. decembra 1908 pod navadnimi pogoji (trije prepisi nalog!). Nagrade 15, 10 rubljev in 25, 15, 10 v zlatu. „Westeru Daily Mercury“ razpisuje turnir samo za dvozložke do 1. novembra 1908.²⁾

¹⁾ Naslov: E. A. Snosko - Borovski, Petersburg, 3. rota Izmailovskega polka 10.

²⁾ Naslov Mr. C. T. Blaushard, M. A. Woolton, Liverpool.